

tens Vævæsen, og som have en hel Del af de Forhold under sig, som Staten aldeles ikke kan undvære, giennemsnitlig udrede? Seg vil ikke sige, at de Tal, jeg nu her skal nævne, ere aldeles svarende til Tilstanden, de kunne forrigeres af dem, der have alle de statistiske Oplysninger i deres Haand; thi vi Medlemmer skulle ikke have den Uleilighed at gjøre den Slags Optællinger, men det skulle de gjøre, som ere interesserede i at give os et fuldstændigt Billede af den økonomiske Tilstand i Landet. De ville gjøre os en stor Tjeneste, naar de ville ledsage de aarlige Overslag med saadanne Oplysninger som, hvor meget Amtskommunerne udrede. Seg regner, at Amtskommunerne her i Landet maa udrede aarlig mellem 6 og 7 Millioner Kroner. Seg antager, at Kommunerne, som ogsaa tage en hel Del af det aldeles nødvendige Vævæsen paa sig, udrede tilsammen 10 Mill. Kr. Dette gjælder Landkommunerne, og jeg antager, at Kjøbenhavn og Kjøbstæderne tilsammen udrede det Samme som Landkommunerne. Sa, her er et Punkt, som jeg vil fremdrage, fordi der saa ofte tales om Kjøbstædernes Nedgang. Kjøbstæderne maa ikke klage over Nedgang, de have tværtimod havt en hel Del Tilgang; men Sagen er, at Kjøbstæderne ere Underholdningsantalter for en hel Del af vort Embedsvæsen. De bære en hel Del Byrder for den Behagelighed at have en hel Del Embedsvæsen i deres Midte (Bille: Og Redaktør!). Nei! Redaktører give dem Indtægter, store Indtægter (Afbrydelse af Bille). So, de gjør; det vil sige ikke Redaktørerne, men Bladudgiverne; jeg er Postvæsenets største Kunde i Ringsted, og jeg kunde regne ud, hvad saadan en Forretning alene bringer Staten i Indtægt om Aaret; men det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgtreds (Bille), som giver en saa aldeles misvisende Ytring som den, hvad en Redaktør kan koste en By, han, som selv har været Bladudgiver, skulde hellere følge de andre Herrer, som samtaledede i Salen, og gaa sin Vej, end gjøre den Slags Bemærkninger.

Formanden (Krabbé): Det ærede Medlem lader sig af en Afbrydelse, der ikke burde være kommen, og som var temmelig personlig, forlede til at forisætte Forhandlingerne rent personlig.

Zable: Det er meget rigtigt; jeg indrømmer ganske den ærede Formands Berettigelse til at komme med den Bemærkning, men den ærede Formand vil kunne erindre, at det ærede Medlem for noget tilbage kom med en Ytring, overfor hvilken min nok kunde være en Retorsion. — Det var altsaa med Hensyn til de kommunale Afgifter. Nu vender jeg mig til et andet Punkt, og det er det, at vi paa Finantsloven ligesom mangle, hvad der gives ud til Geistligheden. Seg har tilladt mig at regne ud, hvor meget Tienderne,

haade Kongetiender, Kirketiender og Præstetiender omtrent udgjøre. Seg antager, at Beboerne i Landet til disse tre Tiender udrede mindst 10 Mill. Kr. om Aaret. Mindst! Her kommer jeg nu lige overfor Stattevæsenet i Kommunerne til at rejse en saadan Anklage mod det Grundlag, hvorpaa vort Stattevæsen hviler, at jeg ikke stjer at udtale her, at, naar vi i 1866 konstitutionelt have givet de saakaldte Højtbeskattede større politiske Rettigheder i Danmark, saa er det netop de lavest Beskattede, der have de største politiske Rettigheder. De ærede Herrer, som sidde ved Ministertavlen, ere de lavest Beskattede i Landet, og jeg skal bevise det klart, jeg vilde ønske, at, hvad jeg her siger, kunde gaa ud over hele Landet, og at det i enhver Braa kunde ses, hvilken kolossal Uretfærdighed vort kommunale Stattevæsen hviler paa. Seg

Formanden (Krabbé): Seg tillader mig at gjøre den ærede Taler opmærksom paa, at dette Emne, hvor berettiget en Gjenstand det end kunde være for Forhandling under andre Forhold, ligger noget fjernt fra Finantslovsforhandlingen.

Zable: Det er ganske vist, at det ligger noget fjernt, men Stattevæsenet maa dog virkelig høre under Finantsloven.

Formanden (Krabbé): Det ærede Medlem antydede, at han vilde give en Fremstilling af de kommunale Skatter og disses Fordeling. Det er dette, jeg advarer det ærede Medlem mod at komme for dybt ind paa.

Zable: Seg tillader mig at sige, at jeg antager det for at være aldeles nødvendigt til Belysning af vor hele økonomiske Stilling som Grundlag for mine Betragtninger at give Oplysninger om det kommunale Stattevæsen, der afholder en Del Udgifter til Statsformaal. Seg veed ikke, om den ærede Formand tillader mig at komme ind paa dette Emne paa den Maade; hvis ikke, kan jeg fremsætte mine Betragtninger ad anden Vej.

Formanden (Krabbé): Seg er overbevist om, at det ærede Medlem selv vil bestræbe sig for at holde sine Bemærkninger indenfor Grændsen af, hvad det foreliggende Thema tilsteder. Forud at bestemme Grændserne ved almindelige Bestemmelser er ikke let muligt; men naar det ærede Medlem selv vil stræbe at holde sig indenfor Grændserne, vil det uden Tvivl lykkes ham.

Zable: Seg skal gjøre det saa omhyggelig, som jeg kan. Seg saoner her paa Finantsloven en Del af de Indtægter, hvormed Statens Embedsmænd lønnes, og disse Indtægter udredes af dem, som nærmest rammes af de sidste Aars